

Achát

V srdci Českého ráje, ve městě Turnově, naleznete opravdové poklady – drahými kameny, granátovými a jinými šperky je město přímo protkáno. Různobarevné křemeny, jaspisy a acháty, které se v okolí vyskytují, byly v dílnách v okolí Turnova zpracovávané již před více než 6 000 lety. Řemeslo brusičů drahých kamenů se udrželo až do současnosti.

Za nejvýznamnější naleziště byl ve středověku pokládán pověstmi opředený vrch Kozákov. Snad již z doby Karla IV. pochází také úsloví o pasáčkovi, jenž po zatoulané krávkě hází kamenem často cennějším než samo dobytče.

Pojem „kamenářství“ zahrnuje nejen zpracování drahých kamenů, ale i broušení imitací drahých kamenů ze speciálních různobarevných skel. Na Turnovsku se nejprve brousila především tzv. skelná kompozice. Tu sem přinesli dva turnovští kamenáři, bratři Fišerové, kteří se podle legendy tomuto umění vyučili v hutích benátských mistrů.

V 18. století se těžištěm kamenářské výroby na Turnovsku stalo pálení kompozice a broušení skleněných imitací drahých kamenů. V roce 1715 je ustaveno kamenářské bratrstvo zvané Konfraternita svobodného kumštu šteinšneidrovského. Jeho cílem bylo pečovat o kvalitní kamenářské řemeslo a hájit zájmy svých členů.

Návštěvnícké centrum Granát

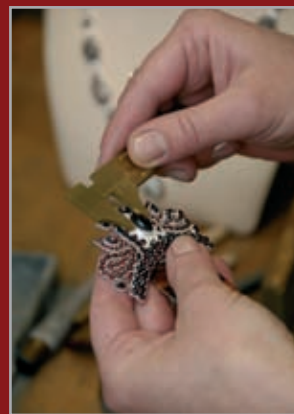
V 19. století podnikají turnovští kamenáři obchodní cesty do ciziny. Vybrusované skleněné imitace byly vyváženy do Francie, Španělska, Cařihradu, Ameriky a dalších zemí. V první polovině 19. století se výroba kompozičního skla přesunula do Jizerských hor a turnovští kamenáři se začali více věnovat broušení drahých kamenů, především českých granátů.

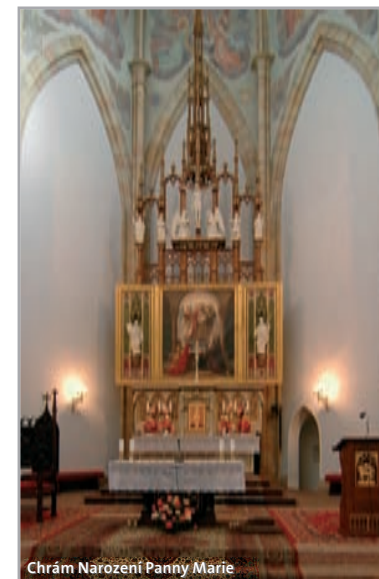
Kozákov

V této době se české granáty staly výborným vývozním artiklem především do Ruska. František Marek se usadil na 30 let v Petrohradě a zajišťoval zde odbyv výrobků z českých granátů. Do Turnova dovážel ruské smaragdy, topazy, malachit a tyrkys. Ruská carevna Kateřina II. se s krásným kompletem z českých granátů zasazených ve zlatě objevila v roce 1815 na dvorním plese ve Vídni. Tyto šperky jsou nyní vystaveny v moskevském muzeu. V roce 1833 navštívil ruský car Mikuláš I. Mnichovo Hradiště, odkud si carevna přivezla domů další granátové šperky. Obliba českých granátů na carském dvoře v Rusku rostla. Granátové zboží putovalo i do Francie, Španělska, Itálie a Orientu. Český granát se stal jedním z uznávaných symbolů Čech. Vedle granátů se v Turnově postupně brousily i drahé kameny dovážené z Indie, Brazílie, Afriky, Madagaskaru a Austrálie.

V poslední třetině 19. století vznikají v Turnově i průmyslové brusírny drahých kamenů. V roce 1884 byla v Turnově založena středoevropská škola pro výchovu odborníků v oblasti zpracování drahých kamenů, dnes známá jako

Střední uměleckoprůmyslová škola. O dva roky později vzniklo muzeum specializované především na dráhou a šperk. Dnešní Muzeum Českého ráje v Turnově spravuje unikátní sbírku granátového šperku, šperkařských prací a vlastní druhou největší sbírku drahých kamenů v Čechách. Vývoj kamenářství a šperkařství na Turnovsku pokračoval a v roce 1953 vzniklo Družstvo umělecké výroby Granát. Rozvojem drobného podnikání ve výrobě šperků vznikla poptávka po dodavatelích broušených kamenů a objevilo se velké množství živností, větších dílen i velkých firem, které se dnes zabývají broušením drahých kamenů. Šikovnost zdejších šperkařů a kamenářů je proslulá. V současné době vlastní granátové šperky např. britská a belgická královna. Majitelem kříže z křišťálu, českých granátů a vltavínu se stal také papež Jan Pavel II. Mistrovská díla navrhl Jiří Urban, který kromě autorských šperků zhotovil i repliku koruny císařů svatě říše římské z desátého století, která patří mezi nejvýznamnější evropské památky vůbec. Kamenářství proslulo ve 20. století také výrobou různých syntetických krystalů pro moderní technologie. Původní závod Monokrystaly byl transformován do podniku Crytur, který spolu s výrobcem moderních brusiv, firmou Polpur, představují světovou špičku ve svých oborech.

Chrám Narození Panny Marie

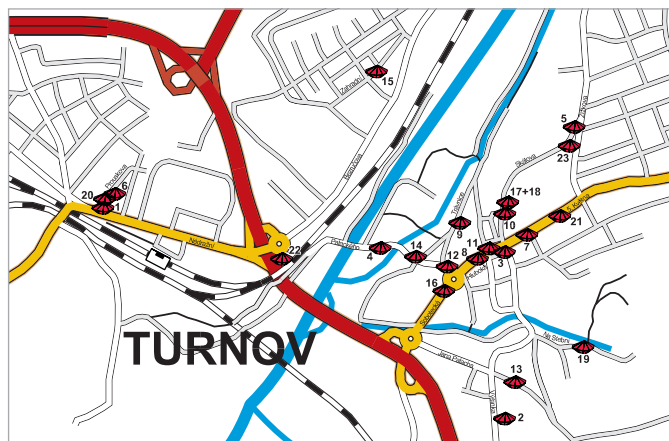
Olivín

ŠPERKY, ZLATNICTVÍ

- 1 - **BELDA A SPOL. s.r.o.** - Nádražní 1073, 481 324 073, www.belda.cz
- 2 - **GRANÁT** - Družstvo umělecké výroby - Výšinka 1409
481 357 212, www.granat.eu
- 3 - prodejna - Nám. Českého ráje 4, 481 323 598
- 4 - prodejna - Palackého 188, 481 322 882
- 5 - **ROUTA SOLITER GRANAT s. r. o.** - Žižkova 562, 481 324 329, www.rsg.cz
- 6 - **STUDIO ŠPERK, s. r. o.** - Prouskova 1724, 481 311 276,
www.drahonovsky.cz
- 7 - **JOSEF JANDA** - 5. května 31 - 481 324 256
- 8 - **ZLATNICTVÍ BERŠRAM, BERNARDOVÁ - ŠRÁMEK**
Hluboká 141, 481 324 864, dsramek@centrum.cz
- 9 - **ZLATNICKÉ NĀRADÍ** - broušené kameny - Trávnice 156, 481 322 005
www.atelierpst.com
- 10 - **ZLATNICTVÍ - BUKVIC** - Skálova 88, 481 312 144
- 11 - **ZLATNICTVÍ MINE ART** - Nám. Českého ráje 136, 481 325 263
www.mineart.cz
- 12 - **ZLATNICTVÍ Macounová** - Palackého 150, 481 321 800
- 13 - **ZLATNICTVÍ - Jiří a Milena Zakouřilovi** - J. Palacha 1445, 481 312 789
- 14 - **ZLATNICTVÍ Kolovratníkoví** - Palackého 484, 481 325 457
- 15 - **ZLATNICTVÍ TWENTY** - Zahradní 80, 481 324 080, www.twenty.wz.cz
- 16 - **ZLATNICTVÍ Jana Urbanová** - Soboteká 222, 603 811 622
- 17 - **MUZEUM ČESKÉHO RÁJE TURNOV** - Skálova 71, 481 322 106
www.muzeum-turnov.cz
- 18 - **ALEŠ BARTOŠ** - Skálova 71, 603 315 295
www.abzlatnictvi.cz

BROUŠENÍ KAMENŮ

- 19 - **GEMA - Malinková Jiřina** - Na Stebni 365, 481 323 501
www.gema.liberecko.com
- 20 - **TURNEX, s.r.o.** - Prouskova 1144, 481 324 651
www.turnex.cz
- 21 - **MINE ART** - 5. května 523, 481 321 262
www.mineart.cz
- 22 - **SKLENĚNÉ KAMENY spol. s r.o.** - Nádražní 485, 481 319 494
www.glass-stones.cz
- 23 - **SUPŠ a VOŠ** - Skálova 373, 481 321 232, www.sups.info

Vítáme Vás v pohádkovém kraji plném pokladů, šikovných kamenářů a šperkařů. Vždyť v celé Evropě najdeme jen několik míst s obdobnou výrobou a řemeslnou tradicí.

Přijměte pozvání na jedinečnou akci:

„KÁMEN A ŠPERK V ČESKÉM RÁJI“

Cyklus akcí, který probíhá během tří červencových týdnů, přibližuje návštěvníkům regionu jedinečnou tradici i současnost zpracování drahých kamenů, šperkařství a uměleckých řemesel. Akci zahajuje víkendová slavnost na pozadí historické události.

Více informací na www.cesky-raj.info, www.turnov.cz

Kontakt:

Městské informační středisko Turnov
náměstí Českého ráje 26, 511 01 Turnov
tel.: 481 366 255, tel./fax: 481 366 256
e-mail: info@turnov.cz
www.turnov.cz, www.cesky-raj.info

Foto: Pavel Charousek, www.granat.eu, Grafické zpracování: jazzart.cz, Tisk: Unipress

Vydalo Město Turnov – Odbor cestovního ruchu s finanční podporou Libereckého kraje.

šperkařství TURNOVSKÉ a kamenářství

www.turnov.cz

ČESKÝ RÁJ